

Ärendenummer
TRV 2023/97664
Motpartens ärendenummer
2168-23

Dokumentdatum
2023-12-06

Konfidentialitetsnivå
2 Intern

Mottagare
havochvatten@havochvatten.se

Kopia till
diariet.borlange@trafikverket.se

Yttrande angående samråd om förslag till ändrade havsplaner för Bottniska viken, Östersjön och Västerhavet

Bakgrund

Trafikverket har av Havs- och vattenmyndigheten fått förslag till ändrade havsplaner för Bottniska viken, Östersjön och Västerhavet med tillhörande konsekvensbeskrivning för samråd.

Havs- och vattenmyndigheten har tagit fram samrådsförslaget inom ramen för ett regeringsuppdrag om nya eller ändrade områden för energiutvinning i havsplanerna.

Samrådet är det första formella dialogskedet i havsplaneringsprocessen. Havs- och vattenmyndigheten vill få in synpunkter på ett stort antal energiutvinningsområden för att komma fram till de mest lämpliga områdena sett till både energiutvinning, andra intressen, samt helheten.

Yttrande

I samrådsunderlaget finns tre huvudfrågor. Trafikverket besvarar dessa under rubriken "Yttrande över de tre huvudfrågorna i samrådsförslaget".

Under rubriken "Synpunkter" längre ner i yttrandet lämnas mer utvecklade och specificerade synpunkter.

Yttrande över de tre huvudfrågorna i samrådsförslaget

Hur ser ni på förslagen till energiområden samt alternativa energiområden?

Sjöfarten påverkas av de flesta föreslagna områden för energiutvinning. I några fall är konflikten större. Följande områden för energiutvinning eller alternativa områden för energiutvinning står i konflikt med riksintresse sjöfart:

Ärendenummer
TRV 2023/97664
Motpartens ärendenummer
2168-23

Dokumentdatum
2023-12-06

- E(utr)f B135, vid Umeå. Området överlappar något med området för sjöfart och sjötrafikstråket av riksintresse.
- Efn B146, vid Söderhamn. Området ligger över utredningsområde sjöfart som är utpekad som riksintresse för sjöfart.
- Efn Ö298, vid Malmö. Området ligger delvis över område för sjöfart i havsplanen tillika riksintresse sjöfart. När man tar hänsyn till säkerhetsavstånd blir det inte mycket område kvar för energiutvinning i detta område.
- Ef V305, vid Falkenberg. Området överlappar område för sjöfart i havsplanen tillika riksintresse sjöfart. Trots att parken är tillståndsgiven blir det en konflikt med användningen sjöfart, och tillhörande beskrivning: ”Område med särskild betydelse för sjöfart. Förutsättningar för sjöfartsverksamhet ska bibehållas och trafiksäkerhet med tillräckliga manöverutrymmen ska beaktas.” Trafikverket anser att det behöver tydliggöras hur detta ska tolkas.

Finns det ytterligare konsekvenser som behöver uppmärksammas, utöver de som tas upp i miljökonsekvensbeskrivningarna? I så fall vilka?

Trafikverket anser att de kumulativa effekterna av en stor utbyggnad av vindkraft till havs behöver utredas ytterligare vad gäller sjöfartens intressen, påverkan på isbildning och säkerhetsavstånd. Det bör också tydligt beaktas vilka planer som andra länder runt Sverige har och hur det påverkar den totala framkomligheten för sjöfarten.

Hur kan vi förbättra förslagen i övrigt?

Trafikverket önskar att det tydligare ska framgå i kartmaterialet var områden för sjöfart inte sammanfaller med riksintresse för sjöfart, som det ser ut nu så är det svårt att se någon skillnad.

Som påtalas under synpunkter anser Trafikverket att säkerhetsavstånden behöver behandlas likvärdigt för att öka tydligheten i planerna.

Ärendenummer
TRV 2023/97664
Motpartens ärendenummer
2168-23

Dokumentdatum
2023-12-06

Synpunkter

Utöver svaren på frågorna ovan lämnar Trafikverket följande synpunkter på förslaget till ändrade havsplaner.

Säkerhetsavstånd

I förslaget till havsplan och tillhörande konsekvensbeskrivning lyfts behovet och vikten av säkerhetsavstånd, vilket är bra. Trafikverket anser dock att det behöver stå att det ”ska” finnas säkerhetsavstånd istället för ”bör”, och att säkerhetsavstånden behöver presenteras konsekvent i havsplanen och tillhörande kartmaterial. Trafikverket står bakom Sjöfartsverkets bedömningar gällande storlek på respektive säkerhetsavstånd. Tillräckligt stora säkerhetsavstånd behöver finnas för att det inte ska orsaka påtaglig skada på sjötrafikstråk av riksintresse.

Vintersjöfart

Det är oklart hur vindkraftparker påverkar isbildningen och vintersjöfarten. Effekterna av isens utbredning kring vindkraftparkerna bör utredas innan parkerna i Bottenviken och delar av Bottenhavet kan godkännas och byggas. Trafikverket hänvisar till Sjöfartsverket gällande detta.

Stråket genom Gävlebukten mot Sundsvall

Avseende stråket genom Gävlebukten mot Sundsvall uppmärksammar Trafikverket att i både gällande havsplan och i samrådsunderlaget till förslag för ändrade havsplaner har fartygsstråket (G-område B140, användning Sjöfart) mot Sundsvall flyttats till ett ostligare läge för att möjliggöra energiområde B148-B149, B158, B164.

Trafikverket anser att den diskrepans som uppstått genom att det riksintresse Trafikverket hävdar i ovan beskrivna området inte åskådliggörs på ett tydligt sätt gör att det kan ske en förväxling mellan det befintliga riksintresset och det område för sjöfart som anges i samrådsförslaget. Trafikverket vill därför att området för det befintliga riksintresset åskådliggörs som ett utredningsområde för sjöfart i samrådsförslaget eller på annat sätt märks ut. Det är också i det befintliga riksintressestråket som sjöfarten i dagsläget går. Där stråket för sjöfart går i förslaget till havsplan går ingen sjöfart i någon större utsträckning idag, vilket kan vara missvisande.

Kartunderlag i samrådsförslaget

Trafikverket konstaterar att de riksintressen för sjöfart som Trafikverket pekat ut till stora delar överensstämmer med de områden för sjöfart som

Ärendenummer
TRV 2023/97664
Motpartens ärendenummer
2168-23

Dokumentdatum
2023-12-06

anges i kartmaterialet till samrådsförslaget. Då redovisningen av områden för sjöfart inte sammanfaller med riksintressen för sjöfart fullt ut skapas osäkerheter som gör att missförstånd kan uppstå i ärenden gällande tillstånd för energiutvinning. Trafikverket önskar därför att förslaget till nya havsplaner förtydligas så att det är lättare att se var riksintresse sjöfart och havsplanens område för sjöfart skiljer sig åt.

Utredningsområden

Sjöfartsstråk runt Gotland benämns som "utredningsområde sjöfart". Om regeringen och/eller Havs- och vattenmyndigheten anser att det är prioriterat att gå vidare med en utredning som fokuserar på den lämpligaste dragningen av sjöfartsstråk runt Gotland, bör Trafikverket tilldelas uppdraget i egenskap av ansvarig för den långsiktiga infrastrukturplaneringen för sjöfart.

Utredningen bör bedrivas i samråd med bland andra Havs- och vattenmyndigheten, Transportstyrelsen och Sjöfartsverket. Trafikverket ser dock precis som Sjöfartsverket stora utmaningar i att kunna realisera idén att förbjuda sjöfart i några av de viktigaste fartygsstråken i Östersjön och det skulle få stora negativa konsekvenser för sjöfarten.

Övrigt

I texten anges att plankartorna ska tolkas i en viss skala. Men då kartorna går att zooma in väldigt långt ser vi en risk att de tolkas mer detaljerat än vad som kan ha varit avsikten.

På sidan 182 står det om riksintresseanspråk. Meningen om att Ölandsbron är av särskild betydelse för regional och interregional trafik mellan Öland och fastlandet är en äldre skrivning som inte är aktuell längre i Trafikverkets riksintresseunderlag. Idag är väg 137 Kalmar-Färjestaden av riksintresse utifrån kriteriet "Väglänkar och banor som bidrar till att upprätthålla nationellt viktiga strukturer".

Föredragande, samråd och sakgranskning

Beslut i detta ärende har fattats av tf Planeringsdirektör Tommy Jonsson. Föredragande har varit nationell planerare Tobias Häggblom. I den slutliga handläggningen har enhetschef Linda Göransson, avdelningschef Lennart Kaland och utredningsledare Anna-Maria Montell deltagit. Samråd har skett med de nationella samhällsplanerarna Elina Brodén, Lina Thölix och Kerstin Sondén, samt strategisk planerare sjöfart Margus Pöldma.

Ärendenummer
TRV 2023/97664
Motpartens ärendenummer
2168-23

Dokumentdatum
2023-12-06

Tommy Jonsson
Tf Planeringsdirektör,
Dokumentet är digitalt signerat

Kontaktuppgifter

Tobias Häggblom
Nationell Planerare

tobias.haggblom@trafikverket.se
Direkt: 010-123 04 97
Mobil: 070-724 54 41

Trafikverket

Adress: Box 810, 781 28 Borlänge
Besöksadress: Solna Strandväg 98
Telefon: 0771-921 921
trafikverket.se

Dokumentegenskaper, Ärendenummer TRV 2023/97664, Motpartens ärendenummer 2168-23, Dokumentdatum 2023-12-06, Dokumenttyp BREV. Konfidentialitetsnivå.2 Intern

Ovanstående textfält är endast avsett att läsas digitalt och får ej tas bort. Det innehåller uppgifter från sidhuvudet och gör att dokumentets egenskaper blir tillgängliga enligt Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.